

DRUGI REŻYSER¹

I. PODSTAWOWE ZADANIA

- 1.1. Drugi reżyser jest najbliższym i bezpośrednim współpracownikiem Reżysera i wykonawcą jego artystycznej koncepcji filmu.
- 1.2. Drugi reżyser jest koordynatorem i wykonawcą poleceń Reżysera kierowanych do poszczególnych pionów ekipy filmowej.
- 1.3. Drugi reżyser ma prawo do wykonywania samodzielnych prac – na polecenie Reżysera lub Producenta, pod jego ogólnym kierownictwem i za zgodą Producenta – w dziedzinie reżyserowania pojedynczych ujęć, scen i sekwencji oraz wykonywania innych prac z zakresu obowiązków Reżysera. Ponadto może pełnić wskazaną niżej, wyspecjalizowaną funkcję, w zależności od skali trudności i rozmiaru produkcji filmu, np.:
 - a) Drugi reżyser do spraw ustalenia obsady aktorskiej filmu (jeśli nie występuje osobna funkcja Reżyser obsady).
 - b) Drugi reżyser do spraw koordynacji terminów aktorskich w trakcie produkcji (tzw. II Reżyser ds. kalendarzówki lub II Reżyser biurowy).
 - c) Drugi reżyser do spraw inscenizacji zdjęć na planie (tzw. II Reżyser planowy).
 - d) Drugi reżyser do spraw kierowania pracą dodatkowej ekipy (tzw. Reżyser II ekipy, 2nd Unit).
- 1.4. Właściwy zakres prac Drugiego reżysera określa umowa.

II. ZALEŻNOŚCI SŁUŻBOWE

- 2.1. Drugi reżyser podlega artystycznemu kierownictwu Reżysera i Producenta. W dziedzinie dyspozycji operatywnych podlega Kierownikowi produkcji, a podczas pracy na planie zdjęciowym, w zakresie organizacyjnym i związanym z bezpieczeństwem – Kierownikowi planu (II Reżyser planowy).
- 2.2. Drugi reżyser kieruje wyznaczonymi pracami i jest bezpośrednim przełożonym współpracowników pionu reżyserskiego, takich jak: Asystent reżysera, Sekretarz planu (Specjalista ds. scenariusza i kontynuacji), Kłapser. Podziału zadań w pionie reżyserskim dokonuje Reżyser lub Kierownik produkcji filmu.

III. ZASTĘPSTWO

- 3.1. Drugiego reżysera w przypadku jego czasowej nieobecności zastępuje Asystent reżysera, a w przypadku konieczności dłuższego zastępstwa – inna wykwalifikowana osoba, wyznaczona przez Producenta w porozumieniu z Reżyserem.

IV. PRAWA, OBOWIĄZKI I ZAKRES CZYNNOŚCI DRUGIEGO REŻYSERA

4.1. Ogólne prawa i obowiązki Drugiego reżysera

- 4.1.1. Drugi reżyser ma prawo i obowiązek uczestnictwa w produkcji filmu od rozpoczęcia prac przygotowawczych, poprzez okres zdjęciowy, a w określonych przez Producenta przypadkach – aż po prace okresu montażu i udźwiękowienia oraz okresu prac końcowych. Ewentualny inny zakres prac i szczegółowe obowiązki Drugiego reżysera określa umowa.
- 4.1.2. Drugi reżyser jest zobowiązany do realizowania artystycznych zamierzeń Reżysera filmu.

¹ Stosowane oznaczenia i nazwy: II Reżyser (w różnych specjalizacjach), Starszy asystent reżysera (arch.), I lub II Asystent reżysera (wg nazewnictwa anglojęzycznego 1st AD tj. II Reżyser planowy, 2nd AD tj. II Reżyser biurowy). Uwaga: Reżyser obsady filmu (ang.: *casting director*) jest osobną funkcją w ekipie filmowej, może jednak pojawić się funkcja wspomagająca II Reżysera ds. obsady.

- 4.1.3. Drugi reżyser ma obowiązek zapoznać się z tematyką filmu i szczegółowo przestudiować scenariusz zatwierdzony przez Producenta do realizacji oraz związany z nim materiał dokumentacyjny.
- 4.1.4. Drugi reżyser jest zobowiązany przestrzegać zatwierdzonych terminów realizacji i warunków finansowych produkcji, dążąc do optymalnego wykorzystania okresu realizacji i w miarę możliwości obniżenia kosztów produkcji filmu, bez uszczerbku dla wartości artystycznej filmu.
- 4.1.5. Drugi reżyser jest zobowiązany zgłaszać Kierownikowi produkcji filmu wszystkie fakty i okoliczności ograniczające możliwość terminowego wykonania prac produkcyjnych oraz zagrażające przekroczeniem kosztów filmu, wnosząc jednocześnie konkretne rozwiązania zmierzające do usunięcia tych okoliczności.
- 4.1.6. Drugi reżyser, poprzez możliwie najlepsze wykonanie swoich zadań, powinien przyczynić się w szczególności do optymalizacji prac okresu zdjęciowego, w tym do ograniczenia do minimum, ze względów organizacyjnych, liczby powtórzeń ujęć oraz do eliminowania przestoju na planie.
- 4.1.7. Drugi reżyser z upoważnienia Reżysera podpisuje niezbędne dokumenty wskazane przez Kierownika produkcji, wynikające z potrzeb realizacji filmu.
- 4.1.8. Drugi reżyser uzgadnia z Drugim kierownikiem produkcji i z Drugim reżyserem biurowym ds. kalendarzówki tryb i zasady komunikacji bazy produkcyjnej filmu z planem zdjęciowym (np. sposób raportowania przebiegu zdjęć), podział kompetencji organizacyjnych w związku z przygotowaniem zdjęć i ich przebiegiem.

4.2. Zakres czynności Drugiego reżysera w okresie przygotowawczym

- 4.2.1. Drugi reżyser przy opracowaniu scenopisu wykonuje pomocnicze zadania określone przez Reżysera oraz szczegółowo zapoznaje się ze scenopisem po jego zatwierdzeniu.
- 4.2.2. Drugi reżyser wykonuje polecenia Reżysera w zakresie wszechstronnego przygotowania filmu do zdjęć, w tym:
 - 4.2.2.1. Współpracuje przy dalszych pracach związanych z opracowaniem scenariusza.
 - 4.2.2.2. Na życzenie Reżysera współpracuje przy opracowywaniu dokumentacji oraz uczestniczy w wyborze lokacji dla obiektów zdjęciowych.
 - 4.2.2.3. Kierując się wytycznymi Reżysera wybiera kandydatów do obsadzenia ról aktorskich oraz Epizodystów i Statystów. Nawiązuje kontakt z agencjami aktorów i statystów.
 - 4.2.2.4. Przygotowuje próbne zdjęcia aktorskie i ewentualnie je prowadzi, jeśli Reżyser go do tego upoważni.
 - 4.2.2.5. Wraz z pionem produkcyjnym współorganizuje i nadzoruje szkolenie Aktorów i innych odtwórców w zakresie umiejętności specjalnych.
 - 4.2.2.6. Bierze udział w wyborze kostiumów, rekwizytów oraz innych elementów inscenizacyjnych filmu.
 - 4.2.2.7. Czynnie uczestniczy w próbach i tzw. oswojeniach podczas przygotowań do zdjęć w obiektach zdjęciowych.
- 4.2.3. Drugi reżyser wykonuje ponadto – pod kierunkiem Kierownika produkcji i współpracując z innymi członkami ekipy filmowej – następujące prace:
 - 4.2.3.1. Opracowuje szczegółowy harmonogram zdjęć filmu w poszczególnych obiektach zdjęciowych, głównie pod kątem synchronizacji terminów aktorskich, czyli opracowuje tzw. kalendarzowy plan zdjęć (specjalizacja – II Reżyser ds. kalendarzówki).
 - 4.2.3.2. Opracowuje karty scen zawierające spis niezbędnych środków inscenizacyjnych, nazwy ról, numery scen itp., dla każdej planowanej sceny oraz wspomaga opracowanie kart obiektów dla każdego z planowanych obiektów zdjęciowych.

- 4.2.3.3. Współpracuje z pionem produkcyjnym w opracowaniu załączników do kosztorysu filmu, w szczególności w zakresie wykorzystania środków inscenizacyjnych w konkretnych dniach (tzw. raporty *DOODs*).
- 4.2.3.4. Przygotowuje plany pracy na dany dzień w okresie przygotowawczym lub perspektywiczne plany pracy w dniach w okresie zdjęciowym.

4.3. Zakres czynności Drugiego reżysera w okresie zdjęciowym

- 4.3.1. Drugi reżyser bierze udział w ustalaniu bieżących planów pracy ekipy filmowej pracującej na planie zdjęciowym oraz w przygotowaniach do każdego dnia zdjęciowego, a także nadzoruje kompletność przygotowań inscenizacyjnych do zdjęć w kolejnych obiektach zdjęciowych.
- 4.3.2. Przeprowadza na zlecenie Reżysera próby aktorskie do poszczególnych scen, sprawdza gotowość aktorów do zdjęć, w tym znajomość tekstu dialogów i inne umiejętności niezbędne dla właściwego wykonania roli.
- 4.3.3. Kontynuuje prace związane z wyborem odtwórców i castingiem (jeśli zostało mu to zlecone przez Kierownika produkcji lub jeśli takie ustalenia poczyniono z Reżyserem obsady). Dobiera Epizodystów i Statystów oraz przygotowuje ich do zdjęć, szkoląc i objaśniając ich zadania.
- 4.3.4. Kontroluje przed rozpoczęciem zdjęć stopień inscenizacyjnego przygotowania planu zdjęciowego, a w szczególności kompletność rekwizytów, kostiumów i poprawność charakteryzacji (specjalizacja – II Reżyser planowy).
- 4.3.5. Kieruje według wskazówek Reżysera inscenizacją drugoplanową, w tym działaniami Epizodystów, Statystów i innych odtwórców.
- 4.3.6. Kieruje pracą innych członków ekipy filmowej w pionie reżyserskim oraz kieruje pracą personelu pomocniczego.
- 4.3.7. Inscenizuje i nadzoruje wykonanie – na zlecenie Producenta i kierując się wskazówkami Reżysera – fotosów reklamowych do filmu oraz innych materiałów o charakterze promocyjnym oraz sponsoringowym.
- 4.3.8. Wykonując organizacyjne polecenia Kierownika produkcji, uczestniczy w sporządzaniu dokumentacji prac zdjęciowych, podpisuje stwierdzenia udziału w zdjęciach aktorów, Epizodystów i Statystów oraz związane z tym stosowne rachunki i faktury, potwierdza podpisem fakt wykorzystania środków inscenizacyjnych (w tym protokoły zniszczeń).
- 4.3.9. Uczestniczy w przeglądach materiałów zdjęciowych filmu.

4.4. Zakres czynności Drugiego reżysera w okresie montażu i udźwiękowania

- 4.4.1. Drugi reżyser uczestniczy – na życzenie Reżysera lub Producenta – w pracach dotyczących montażu obrazu filmu.
- 4.4.2. W ramach przygotowań do udźwiękowania filmu, a zwłaszcza w zakresie nagrań postsynchronów, koordynuje terminy aktorskie, dobiera odtwórców głosów towarzyszących i drugoplanowych (tła, gwary itp.), przed nagraniami sprawdza znajomość dialogów u aktorów.
- 4.4.3. Kierując się wytycznymi Reżysera i Producenta nadzoruje merytorycznie dobór dodatkowych materiałów do montażu i udźwiękowania filmu z fonotek, archiwów i innych źródeł.
- 4.4.4. Prowadzi na życzenie Reżysera i według jego ogólnych wskazówek nagrania postsynchronów i efektów dźwiękowych, współpracując przy tym ściśle z Operatorem dźwięku i Montażystą obrazu.
- 4.4.5. Uczestniczy opcjonalnie – na życzenie Reżysera lub Producenta – w nagraniu ilustracji muzycznej filmu oraz w procesie finalnego zgrania ścieżki dźwiękowej filmu.

- 4.4.6. Uczestniczy – za zgodą Reżysera i Producenta – w przeglądach zmontowanej kopii roboczej, pokazach dla Koproducentów i Inwestorów oraz w projekcji kolaudacyjnej.
- 4.4.7. Wykonuje wszystkie niezbędne prace związane z ewentualnymi poprawkami i uzupełnieniami dzieła filmowego zaleconymi w wyniku odbioru filmu przez Producenta.

4.5. Zakres czynności Drugiego reżysera w okresie prac końcowych

- 4.5.1. Drugi reżyser opcjonalnie może wykonywać – na wniosek Reżysera i Producenta – prace związane z montażem audiowizualnych materiałów promocyjno-reklamowych, jak np. teaser, zwiastun, wideoklip, teledysk itp.²
- 4.5.2. Nadzoruje i przygotowuje – we współpracy z Kierownikiem produkcji – wykonanie materiałów informacyjnych i reklamowych, w tym streszczenie filmu i sprawdzenie listy napisów w zakresie obsady.

² Decyzja o powierzeniu prac nad materiałami promocyjnymi czy reklamowymi Drugiemu reżyserowi ma charakter opcjonalny, należy do rzadkości i częściej jest domeną Dystrybutora lub innego Realizatora.